TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Câu chuyện hiệu quả và trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp Nhà nước chuyển sang cổ phần hóa

19:56 27/05/2025

Trong bài viết này, Thương hiệu và Công luận đề cập đến 2 doanh nghiệp Nhà nước, chuyển sang cổ phần hóa là Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam, thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Tổng công ty Thương mại Hà Nội thuộc TP. Hà Nội.

Khi chưa cổ phần hóa, Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam và Tổng công ty Thương mại Hà Nội là "cánh chim đầu đàn" trong lĩnh vực hoạt động của mình. Họ được Nhà nước ưu ái về vốn, về con người, về cơ sở vật chất, tài sản, đất đai, trụ sở, tài nguyên để phát triển.

Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam và Tổng công ty Thương mại Hà Nội tiến hành cổ phần hóa, thực hiện Nghị quyết Trung ương 3, Nghị quyết Trung ương 9 khóa IX và Chỉ thị số 45-CT/TW của Bộ Chính trị, Chỉ thị số 04/2005/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 17/3/2005 và Quyết định số 65/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về đẩy mạnh sắp xếp, đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp Nhà nước nhằm bắt nhịp chung với nền kinh tế để hướng tới hội nhập.

TỔNG CÔNG TY CHĂN NUÔI VIỆT NAM

Tổng công ty (TCT) Chăn nuôi Việt Nam được thành lập theo Quyết định số 862/NN-TCCB/QĐ ngày 21/6/1996 trên cơ sở tổ chức, sắp xếp lại các doanh nghiệp có quan hệ gắn bó kinh tế, công nghiệp, thương mại, thông tin, khoa học kỹ thuật, nghiên cứu,... hoạt động trong lĩnh vực chăn nuôi trên toàn quốc, trực thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (cũ).

Ngành nghề kinh doanh: Đầu tư tài chính và công nghệ; chăn nuôi giống gia súc, gia cầm và các loại động vật khác; sản xuất chế biến, kinh doanh nguyên liệu và thức ăn chăn nuôi; kinh doanh thuốc thú y... với 24 công ty, trang trại, xí nghiệp giống, chăn nuôi, chế biến, thức ăn, vật tư, xuất nhập khẩu... liên quan đến hoạt động chăn nuôi bò, lợn, gia cầm.... Điều đặc biệt là các công ty, xí nghiệp, trang trại của Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam trải khắp cả nước từ miền Bắc, Trung đến Nam, từ đồng bằng đến miền núi, trung du, khu vực duyên hải...

Trụ sở: Số 519 Minh Khai, phường Vĩnh Tuy, quận Hai Bà Trưng, TP. Hà Nội.

Theo Quyết định số 228/2005/QĐ-TTG, ngày 15/9/2005, TCT Chăn nuôi Việt Nam chuyển sang hoạt động theo mô hình Công ty mẹ - Công ty con. Quyết định ghi rõ: Công ty mẹ - Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam là công ty Nhà nước, có tư cách pháp nhân, có con dấu riêng, được mở tài khoản tại Kho bạc Nhà

nước và các ngân hàng; trực tiếp thực hiện các hoạt động sản xuất – kinh doanh và có vốn đầu tư vào các công ty con, công ty liên kết; chịu trách nhiệm bảo toàn và phát triển vốn nhà nước tại công ty và vốn đầu tư và các công ty con, công ty liên kết.

Phụ lục sắp xếp lại và chuyển TCT Chăn nuôi Việt Nam sang tổ chức và hoạt động theo mô hình Công ty mẹ - Công ty con Ban hành kèm theo Quyết định số 228/2005/QĐ-TTg ngày 15/9/2005 của Thủ tướng Chính phủ như sau:

Các Công ty con:

1) Công ty TNHH Nhà nước 1 thành viên: Công ty Giống gia súc lớn Trung ương.

2) Doanh nghiệp đã cổ phần hóa:

- Công ty cổ phần Giống bò sữa Mộc Châu;

- Công ty cổ phần Giống bò sữa Lâm Đồng;

- Công ty cổ phần Vật tư và giống gia súc;

- Công ty cổ phần Chăn nuôi miền Trung;

- Công ty cổ phần Giống gia cầm Lương Mỹ;

- Công ty cổ phần Giống gia cầm miền Nam.

3) Doanh nghiệp thực hiện cổ phần hóa năm 2005: Công ty Giống bò thịt, sữa Yên Phú.

Các Công ty liên kết:

1) Doanh nghiệp đã cổ phần hóa:

- Công ty cổ phần Nông hải súc sản Sài Gòn;

- Công ty cổ phần Chăn nuôi chế biến, xuất nhập khẩu;

- Công ty cổ phần Đầu tư phát triển và xuất nhập khẩu gia cầm;

- Công ty cổ phần Gà giống Châu Thành;

- Công ty cổ phần Bò giống miền Trung;

- Công ty cổ phần Đông Triều;

- Công ty cổ phần Thức ăn chăn nuôi Trung ương;

- Công ty cổ phần Việt Phong;

- Công ty liên doanh Phát triển chăn nuôi Peter Hand Hà Nội.

2) Doanh nghiệp thực hiện cổ phần hóa năm 2005:

- Nông trường hữu nghị Việt Nam – Mông Cổ;

- Công ty Chế biến sản phẩm chăn nuôi Hà Nội;

- Xí nghiệp Gà giống trứng dòng thuần Ba Vì.

Doanh nghiệp thực hiện giao, bán năm 2005

- Xí nghiệp Chế biến Súc sản Xuất khẩu Hải Phòng;

- Việt Nam Thực phẩm xuất khẩu Hải Phòng;

- Xí nghiệp Giống gia cầm Quảng Ninh.

Năm 2010, Công ty mẹ - TCT Chăn nuôi Việt Nam chuyển sang hoạt động theo mô hình Công ty TNHH MTV do Nhà nước làm chủ sở hữu.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa IX) và Quyết định số 65/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt việc sắp xếp, đổi mới các doanh nghiệp Nhà nước, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (cũ) đã xây dựng phương án sắp xếp lại, chuyển đổi sở hữu các doanh nghiệp Nhà nước (DNNN) trực thuộc khá tích cực.

Ngày 14/12/2012, Thủ tướng Chính phủ đã có Quyết định phê duyệt phương án cổ phần hóa (CPH) Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam thành

Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - Công ty cổ phần (VILICO)

Ngày 14/12/2012, Thủ tướng Chính phủ đã có Quyết định phê duyệt phương án cổ phần hóa (CPH) Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam thành Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - Công ty cổ phần (VILICO). Theo Quyết định số 1893/QĐ-TTg ngày 14/12/2012, vốn điều lệ của Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - CTCP (viết tắt là VILICO) là 765 tỷ đồng; cổ phần phát hành lần đầu là 76,5 triệu cổ phần, mệnh giá 10.000 đồng/1cổ phần. Trong đó, Nhà nước nắm giữ 48,96 triệu cổ phần, chiếm 64% vốn điều lệ; 844.000 cổ phần, chiếm 1,1% vốn điều lệ được bán ưu đãi cho người lao động trong doanh nghiệp; ngoài ra, bán đấu giá công khai 26,696 triệu cổ phần, chiếm 34,9% vốn điều lệ.

Quyết định nêu rõ, **VILICO** được tiếp tục kinh doanh các ngành, nghề mà Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam đang kinh doanh và các ngành nghề kinh doanh khác theo quy định của pháp luật.

Cơ quan đại diện chủ sở hữu phần vốn Nhà nước tại VILICO là Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Thủ tướng yêu cầu Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam quyết định mức giá khởi điểm đấu giá và chỉ đạo Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam công bố thông tin về doanh nghiệp cổ phần hóa, tiếp tục thực hiện các công việc cần thiết để chuyển Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam thành Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - CTCP theo đúng quy định pháp luật; cử người đại diện phần vốn Nhà nước tại VILICO.

Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam (Hội đồng thành viên, Tổng giám đốc) chịu trách nhiệm quản lý Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam cho đến khi bàn giao toàn bộ: Tài sản, tiền vốn, lao động, đất đai cho Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - CTCP; về kết quả hoạt động kinh doanh của Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam theo quy định của pháp luật.

Tháng 7/2013, Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - CTCP chính thức hoạt động theo loại hình công ty cổ phần sau khi thực hiện thành công phương án cổ phần hóa thông qua việc phát hành cổ phiếu lần đầu ra công chúng.

Ngày 26/10/2015, cổ phiếu Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam - CTCP (mã chứng khoán VLC) chính thức được giao dịch trên sàn UPCom, Sở Giao dịch chứng khoán Hà Nội với giá đóng cửa cuối phiên là 13,800 đồng/CP.

Ngày 28/4/2016, Sở giao dịch Chứng khoán Hà Nội và đơn vị tư vấn là Công ty cổ phần Chứng khoán Ngân hàng Công thương Việt Nam (VietinBankSc) đã tổ chức phiên bán đấu giá 23.719.600 cổ phần của Bộ Nông nghiệp và Phát triển

Nông thôn tại Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam (VILICO, mã VLC).

Kết quả 118 nhà đầu tư trúng giá mua toàn bộ 23.719.600 cổ phần, mức giá thành công bình quân là 16.636 đồng/cổ phần, cao hơn so với giá khởi điểm 2.436 đồng/cổ phần. Số tiền thu về tương ứng đạt gần 400 tỷ đồng.

Sau khi cổ phần hóa, vốn điều lệ của Tổng Công ty Chăn nuôi Việt Nam là 631,01 tỷ đồng, tương đương lượng cổ phần phát hành lần đầu là 63,1 triệu cổ phần.

Toàn bộ 63,1 triệu cổ phiếu VLC của VILICO chính thức được giao dịch trên UPCoM từ 6/10/2015 với giá tham chiếu trong ngày giao dịch đầu tiên là 13,800 đồng/cổ phần.

Theo Báo cáo tài chính hợp nhất năm 2015, lợi nhuận gộp từ hoạt động cốt lõi của Tổng công ty như chăn nuôi và hoạt động sản xuất, thương mại, dịch vụ liên quan đến hoạt động chăn nuôi tăng so với năm trước, lợi nhuận trước thuế của Công ty đạt 200,2 tỷ đồng tăng 39% so với năm 2014.

Theo tài liệu của Maritime Securities ngày 7/6/2016, tài sản, đất đai thuộc sở hữu của VLC là 6, cụ thể gồm: Văn phòng Tổng công ty Chăn nuôi (519 Minh Khai, Vĩnh Tuy, Hai Bà Trưng, Hà Nội); Công ty Chăn nuôi Tam Đảo (xã Trung Mỹ, huyện Bình Xuyên, tỉnh Vĩnh Phúc và xã Minh Quang, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc); Công ty Chăn nuôi Mỹ Văn (xã Phùng Chí Kiên, huyện Mỹ Hào, tỉnh Hưng Yên); Xí nghiệp Thức ăn chăn nuôi An Khánh (xã An Khánh, huyện Hoài Đức, TP. Hà Nội); Trung tâm Thương mại và thiết bị tổng hợp (xã An Khánh, huyện Hoài Đức, TP. Hà Nội); Xí nghiệp Truyền giống gia súc và phát triển nông thôn miền Nam (42/18, Nguyễn Bỉnh Khiêm, phường I, quận Gò Vấp, TP. Hồ Chí Minh).

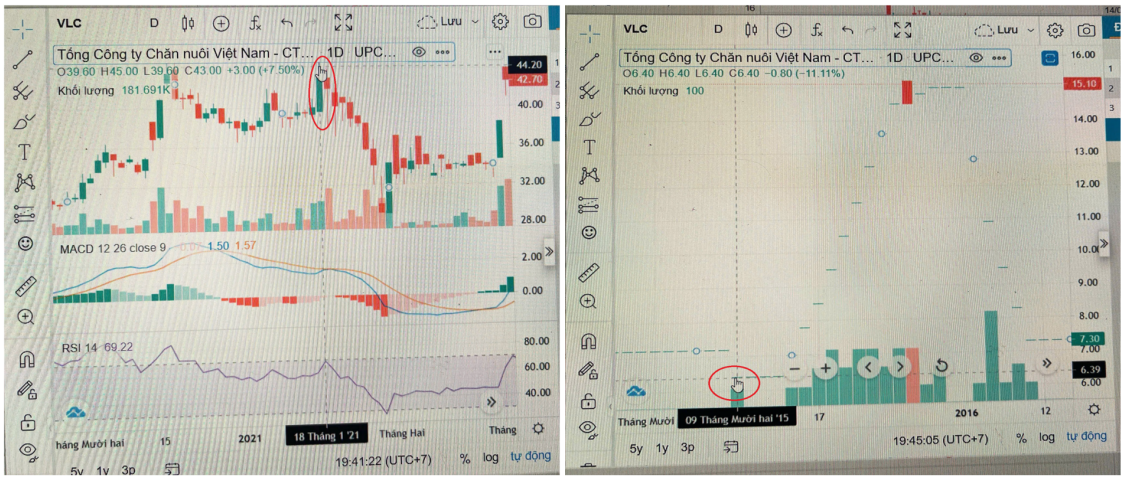
Cũng theo tài liệu của Maritime Securities ngày 7/6/2016 thì VILICO có 2 Công ty con và 13 Công ty liên danh, liên kết.

Cổ phiếu VLC của Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam – CTCP (VILICO) đã trải qua một hành trình đáng chú ý kể từ khi niêm yết trên sàn UPCoM vào ngày 26/10/2015 với giá khởi điểm 13,800 VNĐ/cổ phiếu.

Cổ phiếu VLC đã đạt đỉnh (mức giá cao nhất) là 44.600 VNĐ/cổ phiếu tại phiên giao dịch ngày 18/1/2021.

Tính đến thời điểm ngày 27/5/2025, cổ phiếu VLC hiện đang giao dịch quanh mức giá 14.000 – 15.100 VNĐ/cổ phiếu với 212.491.611 cổ phiếu đang lưu hành; vốn hóa thị trường khoảng 3.208 tỷ đồng. Như vậy, so với mức đỉnh năm

2021, giá cổ phiếu hiện tại đã giảm khoảng 65%, phản ánh những thách thức mà doanh nghiệp đang đối mặt.

Cổ phiếu VLC đã đạt đỉnh với mức giá 44.600 VNĐ/cổ phiếu tại phiên giao dịch ngày 18/1/2021

Tổng công ty Chăn nuôi Việt Nam – CTCP (VILICO) trải qua nhiều thay đổi về lãnh đạo.

Hiện nay, Chủ tịch HĐQT là bà Mai Kiều Liên; Ban Tổng Giám đốc VILICO hiện nay có 3 thành viên gồm: Tổng Giám đốc Đoàn Quốc Khánh; Phó Tổng Giám đốc Trần Chí Sơn và Giám đốc Tài chính Lê Huy Bích.

VẤN ĐỀ ĐẶT RA VÀ TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI CỦA DOANH NGHIỆP ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN CỦA ĐẤT NƯỚC

Trên www.vilico.vn chính thức của Tổng công ty Chăn nuôi phần về "Chiến lược phát triển" ghi rõ:

Tập trung nguồn lực để phát triển các ngành sản xuất kinh doanh chủ lực của Tổng công ty: Sản xuất chăn nuôi lợn (thực hiện tại Tổng công ty); Chăn nuôi bò sữa và chế biến sữa (thực hiện tại Công ty cổ phần giống bò sữa Mộc Châu - Công ty con của Tổng công ty); Ngành giết mổ, chế biến sản phẩm từ gia súc, gia cầm (phát triển từng bước, phù hợp với quy mô, điều kiện thực tế của Tổng công ty).

Tiếp tục nuôi dưỡng, quản lý tốt đàn giống gia súc, gia cầm, đảm bảo an toàn dịch bệnh, từng bước nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm, hạ giá thành sản xuất, tăng năng lực cạnh tranh. Sản xuất chăn nuôi đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, an toàn sinh học, theo tiêu chuẩn VietGAHP tiến tới GlobalGAP, trang trại hữu cơ.

Tăng cường tích lũy vốn để tập trung đầu tư phát triển vào những lĩnh vực, ngành hàng có triển vọng và mang tầm chiến lược.

Công ty con và các công ty liên kết gắn kết với Tổng công ty thông qua góp vốn đầu tư, công nghệ, thương hiệu, uy tín và thị trường để từng bước hình thành từng ngành sản xuất chính: Chăn nuôi lợn, chăn nuôi bò sữa, bò thịt; chăn nuôi gà; đồng thời có gắn với giết mổ, chế biến thịt, sữa và các sản phẩm chăn nuôi phục vụ tiêu dùng trong nước và tiến tới xuất khẩu.

Sử dụng hợp lý, khai thác tối đa, có hiệu quả các nguồn lực được giao; hoạt động kinh doanh có hiệu quả. Khai thác tốt hơn, hiệu quả hơn các tiềm năng thế mạnh sẵn có, lợi thế của Tổng công ty và các đơn vị về đất đai, vị trí địa lý, thương hiệu, sản phẩm.

Trang trại lợn (Nguồn: Tổng công ty chăn nuôi Việt Nam- CTCP)

Như vậy, VILICO đã có những chiến lược, sứ mệnh thật lớn lao. Đầu tiên, chiến lược và sứ mệnh đó được thực hiện là để chăm lo cho những người lao động đã làm việc, cống hiến cho doanh nghiệp. Sau đến là lợi nhuận, thuế nộp Nhà nước là những đóng góp không thể phủ nhận.

Thế nhưng, nhìn đi, thì phải “coi lại”, vẫn cứ thấy chiến lược và sứ mệnh của VILICO chưa theo kịp cơn khát tiêu dùng thực phẩm của thị trường, tạo ra một khoảng trống cho hàng giả, hàng nhái hoạt động. Sự kỳ vọng của người tiêu dùng vào những đơn vị chủ lực sản xuất thực phẩm càng lùi xa mịt mùng.

VILICO được thừa hưởng nhiều đất đai (dù là thuê), tài sản, tiềm năng và tài nguyên của Nhà nước nhưng nếu họ chỉ làm lợi cho bản thân của VILICO không thôi thì chưa đủ, họ phải thực hiện trách nhiệm xã hội của một doanh nghiệp đối với sự nghiệp phát triển kinh tế, hội nhập, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Chúng tôi nói như vậy, không phải là không có lý do. Bởi, nhìn những doanh nghiệp tư nhân như Vingroup, họ không được hưởng tài nguyên, tài sản nhưng lại tạo ra những giá trị để đời, những khu đô thị, những nơi sống tiện ích, mang đến những sự thay đổi lớn lao cho cả một vùng đất, một khu vực...

Cái tên Đèo Cả đã mang lại cho mọi người rất nhiều tò mò, muốn tìm hiểu. Bởi Đèo Cả đã làm rất nhiều km đường cao tốc. Khi đã nhận công trình, họ bỏ vốn của Tập đoàn ra để làm, chứ không phải chờ Nhà nước rót vốn mới làm. Họ là Công ty cổ phần Tập đoàn Đèo Cả được thành lập từ Công ty cổ phần Tập đoàn Đầu tư xây dựng cầu đường Sài Gòn (SBRC) và cũng là một doanh nghiệp được cổ phần hóa từ doanh nghiệp Nhà nước. Từ tháng 5/2018, SBRC chính thức đổi tên thành Tập đoàn Đèo Cả để thực hiện tái cấu trúc và mở rộng đầu tư. Thông điệp của họ rất ấn tượng: Đối với đất nước: Vì sự phồn vinh và hạnh phúc; Đối với cộng đồng: An toàn và tiện ích; Đối với cổ đông: Rủi ro chia sẻ, lợi ích hài hòa; Đối với người lao động: Đảm bảo chế độ phúc lợi và phát triển nghề nghiệp; Đối với đối tác: Tin cậy và phát triển...

Trang trại bò (Nguồn: TỔNG CÔNG TY CHĂN NUÔI VIỆT NAM- CTCP)

VILICO kinh doanh ở lĩnh vực liên quan đến hàng hóa, sản phẩm, vật tư, thực phẩm... phục vụ người tiêu dùng. Thời gian vừa qua, hàng giả, hàng nhái, hàng

kém chất lượng lộng hành, ảnh hưởng đến sức khỏe, môi trường, đời sống xã hội, người dân... Song với thế mạnh của mình, chưa thấy VILICO có động thái đột biến nào để cùng chung tay xây dựng, tạo ra những sản phẩm hàng hóa thực phẩm đáp ứng nhu cầu tiêu dùng của nhân dân để hàng giả, hàng nhái không có "đất" tồn tại. Sự kém phát triển của đơn vị đầu ngành về thực phẩm tiêu dùng đã tạo ra một khoảng trống cho hàng giả, hàng nhái giá rẻ hoành hành.

Chỉ mong, với chiến lược và sứ mệnh các doanh nghiệp sử dụng như slogan hãy cùng chung tay để triệt tiêu hàng giả, hàng nhái, tạo ra một thế giới hàng hóa chất lượng, nhiều màu sắc, thừa điều kiện hội nhập và có mặt trên nhiều thị trường toàn cầu. Và, chúng tôi lại càng mong muốn, ngoài hàng hóa là giao dịch thương mại, nó có thể chứa đựng được nhiều hơn thế như văn hóa, lịch sử, cảm hứng của một dân tộc luôn luôn, sẵn sàng đổi mới, hài hòa, thân thiện...

(Còn nữa)

Anh Thơ *(t/h)*